

Fotbollsproffs och framgångsrik professor – en omöjlig kombination?

Den här krönikan handlar om den norske målvakten och landslagsspelaren Odd Lindberg och hans väg från fotbollsproffs och vinnare av Svenska Cupen med IFK Göteborg till framgångsrik professor. Som 19-åring packade han sin amerikakoffert för att bli proffs i Amerika. I slutet på 1990-talet disputerade han i socialt arbete. Och några år senare utnämndes han till professor vid Örebro universitet.

Fotboll är den mest populära sporten i världen. Den har drygt tre miljarder fans. I Sverige räknar man med att det är närmare två miljoner som besöker en fotbollsmatch några gånger per år. Det är också den vanligaste sporten bland både flickor och pojkar.

När jag var liten grabb hade jag för det mesta fotbollen med mig. Fanns det en vägg någonstans så var den till för att ”kicka” boll mot. I byn gjorde vi ordning en liten fotbollsplan. Två målburar. Inramade planen med krita. Och så spelade vi. Jag drömde, som många andra, om att bli stjärna. Att bli proffs. En Gunnar Gren. En ”Nacka” Skoglund. En ”Kurre” Hamrin. Och efter ”Kurres” eleganta mål i VM 1958 mot Tyskland var det han som blev min idol. Min mor sydde fast en 7:a på ryggen på min gula tröja. Drömde om en framtid som högerytter. Göra som ”Kurre”. Gå efter sidlinjen. Dribbla bort backen. Och sedan Mål! Publiken jublar!

Som ung kom jag att spela i de lägre serierna. Sedan blev det studier vid Uppsala universitet. Proffs blev jag inte men väl professor.

Fotbollsproffs och professor - en omöjlig kombination? Javisst skulle jag ha sagt då om jag fick frågan. Men så lärde jag känna Odd Lindberg vars äventyr överträffar dikten. Han blev både fotbollsproffs och professor. En makalös historia. Odd intervjuade jag för några år sedan inför en krönika som publicerades i Värmlands Folkblad. Och den här bygger på den.

Men innan jag kommer in på Odd Lindbergs karriär ska jag kort nämna den brasilianske fotbollsspelaren Socrates som också gjorde akademisk karriär. Han

Lagbild. Dallas Tornado. Odd Lindberg med siffran 1

spelade ett 60-tal landskamper för Brasilien. Var med i det brasilianska landslaget vid VM 1982 och 1986.

Kring ”doktor Sócrates” som han kom att kallas byggdes det upp en mystik, inte bara kring hans förmåga på fotbollsplanen, utan också om hans filosofiska och djupa tänkande utanför planen. Han utbildade sig till läkare under sin fotbollskarriär och lär också ha tagit en doktorsexamen i medicin.

Men det mest spektakulära och udda som jag stött på är som sagt historien om Odd Lindberg.

Året är 1967. För den unge Odd Lindberg är det fotboll för hela slanten. Han drömmer om en framtida fotbollskarriär. Han spelar i ett av Norges bästa juniorlag och vaktar målet för det norska juniorlandslaget. Anses vara ett mycket stort löfte.

Den amerikanske talangscouten Bob Kap fick nys om den unge målvakten och erbjöd honom ett kontrakt för det amerikanska proffslaget Dallas Tornado som ägdes av oljemiljardären Lamar Hunt. Odd skrev på.

Det började med en världsturné som kom att vara i sju månader, omfatta fem kontinenter och 26 länder. Totalt spelades 32 matcher.

Turnén startade i Madrid. Sedan Aten därefter Cypern. Där kunde hela resan ha tagit slut. Odd berättar.

– Bob Kap var intresserad av kultur och historia. Han tog med oss till Akropolis. Men glömde bort tiden. Vi hamnade i tidsnöd. När vi kom till flygplatsen som skulle ta oss med flyget från Aten till Cypern hade det redan lyft. Det störtade och alla passagerarna omkom. Man misstänkte att det var ett bombattentat mot en högt uppsatt militär. Enorm tragedi. Kaos på flygplatsen.

Det var en äventyrlig resa.

Odd Linberg, målvakt i Dallas Tornado.

Match mellan Örebro SK och Hammarby 1976.

– I Karachi spelade vi inför 50 000 åskådare. När vi skulle över gränsen till Indien blev vi inte insläppta på grund av en pågående militärkonflikt mellan Pakistan och Indien. Vakten sa att det kan gå om ni kryper under stängslet. Och det gjorde vi mitt i natten.

– I Singapore spelade vi mot deras landslag. Stor publik som skrek ”Go home”. Efter matchen när vi skulle resa i väg kastade dom sten på bussen.

– I Saigon spelade vi mitt under brinnande krig. Vi såg rök och hörde smällar utanför själva stan.

Där blev Odd så sjuk att han skickades till ett engelskt sjukhus i Hongkong för två veckors vård. Han hade fått gulsot.

Tillbaka i USA blev det en veckas träning innan turnén till Sydamerika, till länder som Honduras, San Salvador och Ecuador.

Sedan började den amerikanska ligan. Efter halva säsongen blev han värvad till St Louis.

När säsongen var slut åkte Odd hem på semester och meningen var att resa tillbaka inför nästa säsong. Men så blev det inte. Flera norska och svenska klubbar hörde av sig. Han skrev på för den jämtländska klubben Ope som var ett penningstarkt lag. Odd blev framröstad som Jämtlands främste fotbollsspelare.

Han värvades sedan till Örebro SK som låg i allsvenskan. Där blev det några säsonger samtidigt som han fortsatte med sina socionomstudier på socialhögskolan där – en utbildning som han påbörjat i Östersund.

Efter Örebro blev det IFK Göteborg.

– Vi gjorde en kanonsäsong. Vann svenska cupen. Men missade tyvärr allsvenska seriesegern med två futtiga poäng, berättar Odd och tillägger nöjt. Jag var också med om att ta IFK Göteborg till kvartsfinal i europacupen.

Efter den säsongen hade han bestämt sig för att trappa ned. Han fortsatte med sina studier.

IFK Göteborg. Lagbild efter segern i Svenska Cupen 1979.

Han disputerade 1998 vid Göteborgs universitet. Hans doktorsavhandling *Emotioner, sociala band och ritualer – en kvalitativ analys av narkotikakarriärer* är den första avhandling i Sverige med ett emotionssociologiskt anslag. I avhandlingen analyseras individers narkotikakarriärer med fokus på bland annat upplevelser av otrygghet–trygghet och känslor som skam och skuld.

Den akademiska karriären var utstakad. Han blev först docent och några år in på 2000-talet utnämndes han till professor i socialt arbete vid Örebro Universitet. Där kom han att leda två forskargrupper. En om mobbning och trakasserier. Och en annan om kriminalvårdsforskning. Han fick externa forskningsmedel för ett stort kriminalvårdsprojekt och kom att medverka i ett omfattande program om utvärdering av mobbning.

Kriminalvårdsforskningen mynnade bland annat ut i boken *Kvinnorna på Hinseberg*. Han var först i Sverige med att vetenskapligt skriva om kvinnor i fängelse och deras upplevelse av relationerna till varandra och till personalen.

– Jag höll på ett halvår med att intervjua kvinnorna. Lät dem läsa mina utkast. Och de hade möjlighet att ge synpunkter. Jag analyserade hierarkierna både bland intagna och mellan vårdare och intagna. Det var inte alls ovanligt att vårdarna betraktade de intagna som barn. Uttryck som ”Lilla gumman” förekom.

Jag är nyfiken på vad hans fotbollskarriär betytt för den akademiska karriären.

– Stora likheter med elitidrott, säger han och fortsätter. I båda fallen krävs det att man presterar och levererar. Inom båda finns konkurrens. På båda arenorna handlar det om att bygga lag som kan samarbeta. I båda måste det finnas ledare som måste lyssna på medarbetare för kollektivets bästa men som också vågar att ”ryta till”.

krönika

Odd själv berättar att han har haft förmånen att ha bra ledare såväl inom fotbollen som inom akademien.

Jag ser att han småler och har något i tankarna.

Vad tänker du på? frågar jag.

– Tänker på Conny Karlsson som var lagkapten i IFK Göteborg. Han vågade också ryta till. Det var på Ullevi. Vi ledde och spelarna började slappna av och var inte alls på hugget. Då skrek Conny högt och tydligt. ”Nu djävlar skärper ni er! Det finns en publik som betalat för att komma och titta på er”!

Bengt Starrin
professor emeritus
bengt@starrin.nu
www.starrin.nu